

ازشکده آرایستدین

ارزیابی طرح جدید اروپا برای غزه؛ امنیت در مقابل غذا

مقالات

اردیبهشت ۱۳۹۷

الحمد لله

اندیشکده راهبردی تبیین

مجموعه گزارش راهبردی

ارزیابی طرح جدید اروپا برای غزه؛ امنیت در مقابل غذا

وبگاه اندیشکده : www.Tabyincenter.ir

نشانی : تهران، اقدسیه، خیابان شهید موحد دانش، خیابان نسترن، پلاک ۳۲، واحد ۱۱

کد پستی : ۱۹۵۷۶۶۴۷۳۱

تلفن : ۲۶۱۵۳۳۲۹

نمبر : ۲۶۱۵۳۳۲۹

فهرست

۶	مقدمه
۷	ویژگی‌های انتخابات پارلمانی ۲۲ اردیبهشت
۸	وضعیت احزاب کردی در آستانه انتخابات پارلمانی
۱۰	انتخابات در کرکوک
۱۱	فرجام سخن
۱۲	منابع

مقدمه

وضعیت نوار غزه در ماه‌های اخیر بسیار به شرایط انفجاری خود نزدیک شده است. تشدید تحریم‌ها و مجازات‌ها از سوی رژیم صهیونیستی و تشکیلات خودگردان علیه مردم نوار غزه وضعیت بحران‌های اقتصادی، انرژی، پزشکی و بیکاری را در این منطقه بسیار اسفناک کرده است.

روزنامه «الانبار» در گزارشی نوشته است برخی طرف‌های اروپایی پیشنهادی به حماس داده‌اند تا شاید بتوانند جلوی انفجار احتمالی وضعیت در این منطقه را بگیرند. این پیشنهاد به منظور مقابله با گام‌های تنبیهی محمود عباس رئیس تشکیلات خودگردان علیه نوار غزه و از سوی طرفی بین‌المللی به حماس ارائه شده تا در صورت تحمیل تحریم‌های بیشتر از سوی عباس علیه غزه و شانه خالی کردن کامل وی از نوار غزه، درباره آن تأمل شود.^۱ هم‌چنین روزنامه صهیونیستی دیدעות آحرونوت اعلام کرد که اتحادیه اروپا به جنبش حماس پیشنهاد کمک‌های فوری به ارزش ۵۰۰ میلیون یورو در قبال آرام سازی اوضاع را داده است.^۲

گزارش دو رسانه لبنانی و صهیونیستی نشان می‌دهد که اروپایی‌ها با ارائه طرحی به دنبال راه حلی جدید برای وسوسه کردن حماس به امتیازدهی و تغییر رویه مقاومت کنونی‌اند. در این یادداشت با بررسی بخش‌های منتشر شده این طرح، به بررسی فرصت‌ها و تهدیدات پیش روی حماس در صورت پذیرش طرح «امنیت در مقابل غذا» خواهیم پرداخت.

۱ «امنیت در برابر غذا؛ پیشنهاد اروپا به حماس»، خبرگزاری فارس، منتشر شده در تاریخ ۲۷ فروردین ۱۳۹۷، قابل بازیابی در پیوند زیر:

<http://www.farsnews.com/13970127000659>

۲ «پیشنهاد کمک ۵۰۰ میلیون یورویی اتحادیه اروپا به حماس»، مرکز اطلاع رسانی فلسطین، منتشر شده در تاریخ ۵ اردیبهشت ۱۳۹۷، قابل بازیابی در پیوند زیر:

<https://farsi.palinfo.com/13156>

۱. بررسی طرح ارائه شده از سوی اروپایی‌ها به حماس

بر اساس جزئیاتی که روزنامه الاخبار منتشر کرده در این طرح تأکید شده است که کشورهای اروپایی اداره امور انسانی و معیشتی از جمله پرداخت تمام حقوق کارمندان غزه (چه کارمندان وابسته به تشکیلات و چه کارمندان حماس) را بر عهده خواهند گرفت به شرطی که کمیته‌ای اروپایی تمام درآمد نوار غزه را که اکنون رژیم صهیونیستی به نفع تشکیلات خودگردان در دست دارد، تحویل بگیرد. برای اینکه این پیشنهاد مورد اعتراض تل آویو قرار نگیرد پیشنهاد مذکور بندی دارد که بر اساس آن حماس باید تعهد دهد از ادوات نظامی خود استفاده نکند و هیچ تنشی در مقابل رژیم صهیونیستی ایجاد نکرده و به روش «امنیت مقابل غذا»، آرامش مرز نوار غزه با فلسطین اشغالی حفظ شود.

اما روزنامه صهیونیستی یدیعوت آحرونوت در جزئیات خود از طرح اروپا مدعی شده حماس به این طرح واکنش چندان مثبتی نداشته است. این روزنامه همچنین فاش کرد این کمک‌ها با مشارکت کشورهای عرب حاشیه خلیج فارس و تحت نظارت رژیم صهیونیستی و آمریکا برای بازسازی زیرساخت‌های آب و برق باریکه غزه استفاده خواهد شد، اما حماس هنوز پاسخی به این پیشنهاد نداده است زیرا که حماس امید خود به طرف‌های خارجی را از دست داده و ارتباط خود با تشکیلات خودگردان فلسطین را کاملاً قطع کرده است و نماینده سازمان اطلاعات مصر را که یک هفته پیش برای خاموش کردن شعله‌های آتش فروزان در غزه به این منطقه سفر کرده بود، دست خالی برگرداند. یدیعوت در پایان تأکید کرده است که طرف مصری جنبش حماس را مجبور به اعزام هیاتی به قاهره طی هفته جاری کرد، اما یحیی سنوار رئیس جنبش حماس در غزه در قالب این هیات به مصر سفر نکرده است.

یکی دیگر از مشخصه‌های این طرح اروپایی‌ها نقش آفرینی اعراب است. در این طرح سعی شده با ارائه وعده پول نقد در ابتدای توافق یا آغاز مذاکرات، حماس را مجاب به ایجاد آرامش در مرزهای نوار غزه نمایند. «راهپیمایی بازگشت» ابتکاری از سوی حماس است که در ۶ هفته گذشته رژیم صهیونیستی را با چالش‌های جدی‌ای روبرو کرده است. پیش از این، برخی منابع نزدیک به حماس فاش کرده بودند در حالی که صهیونیست‌ها از آغاز دوران و روش مبارزه جدید از سوی مقاومت سخن می‌گویند، گویا بن سلمان و مصر به نمایندگی از سازش‌گران مرحله جدیدی از فشار بر حماس و فلسطین را به‌منظور تسلیم در مقابل ترامپ و «معامله قرن» و توقف راهپیمایی بازگشت آغاز نموده‌اند. مصر و سعودی با پیشنهادات و تهدیداتی از حماس خواسته‌اند که «راهپیمایی بازگشت» در جمعه‌های آتی ادامه نیابد.^۳ پیشنهاداتی که می‌تواند در راستای طرح اروپایی‌ها بوده باشد.

۲. فرصت‌ها و تهدیدات پیش روی حماس در صورت پذیرش طرح امنیت مقابل غذا

طرح امنیت مقابل غذا در کوتاه مدت و بلندمدت فرصت و تهدیداتی را برای حماس به دنبال خواهد داشت. در وهله نخست به نظر می‌رسد پذیرش این طرح از سوی حماس می‌تواند کمی از وضعیت انفجاری غزه بکاهد و بحران اقتصادی، انسانی و کمبود منابع اساسی را در نوار غزه بهبود بخشد.

۳ «حماس درخواست مصر مبنی بر توقف راهپیمایی‌ها را رد کرد»، خبرگزاری فارس، منتشرشده در تاریخ ۱۸ فروردین ۱۳۹۷، قابل بازیابی در پیوند زیر:

<http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13970118001696>

در نگاه کلی به نظر می‌رسد این طرح که تاکنون از سوی هیچ رسانه و مسئول نزدیک به حماس تکذیب نشده است، تنها امتیازاتی را به حماس می‌دهد که قرار بوده در آتش‌بس پس از جنگ ۵۱ روزه (علی‌رغم پایبندی حماس به آن تا چند ماه گذشته) نصیب نوار غزه شود. در حالی که در این طرح از پرداخت حقوق کارمندان غزه سخن به میان آمده است که حماس برای رهایی از این چالش گام‌های بسیاری برای تحقق دولت وحدت ملی و واگذاری امور اداری به تشکیلات در نوار غزه برداشته است.^۴

اما مهم‌ترین مسئله و تهدید در این طرح، نیت اصلی ارائه‌دهندگان است. در این طرح هرچند از حماس خواسته شده در ازای دریافت پول و کاهش محاصره غزه، آرامش را به فضای نوار غزه بازگرداند اما قطعاً اجرا و تداوم طرح منوط به عقب‌نشینی حماس از روش مقاومت و سلاح خود خواهد بود.

حماس به خوبی می‌داند که در شرایط کنونی هرگونه عقب‌نشینی و پذیرش گشایش در نوار غزه در موضع امتیازدهی و پذیرش شروط صهیونیست‌ها، مقدمه‌ای برای آغاز فشار از سوی برخی کشورهای عربی به منظور محدودسازی سلاح مقاومت و پذیرش سازش است. در گزارش روزنامه صهیونیستی یدیعوت آحرونوت هم به این مسئله اشاره شده است که حماس هیچ امیدی به طرف خارجی برای بهبود وضعیت ندارد و تنها به جلب نظرها و تغییر وضعیت کنونی از طریق تشدید فشارها و تداوم ناامنی‌ها می‌اندیشد.

---

۴ برای مطالعه بیشتر ر.ک: محمد محسن فایضی، «دولت وحدت ملی؛ سناریویی برای تبدیل حماس به فتح دوم یا حزب‌الله جدید؟»، اندیشکده راهبردی تبیین، منتشرشده در تاریخ ۹ آبان ۱۳۹۶، قابل‌بازرسی در پیوند زیر:

<http://tabyincenter.ir/21741>

۳. فرصت‌ها و تهدیدات پیش روی رژیم صهیونیستی در صورت پذیرش طرح امنیت مقابل غذا

در نگاه اول شاید این گونه به نظر برسد که این طرح به سود رژیم صهیونیستی است؛ اما در خصوص این مسئله در میان سران رژیم صهیونیستی اختلاف‌هایی وجود دارد. به طور مثال پیش از این تلویزیون شبکه ده رژیم صهیونیستی در گزارشی از پیشنهاد ارتش به دولت نتانیاهو به منظور امضای توافق‌نامه آتش‌بس میان این رژیم و حماس برای ساخت بندر غزه با هدف بهبود وضعیت معیشتی و جلوگیری نمودن از انفجار احتمالی نوار غزه و یا اقدام پیشگیرانه حماس برای رهایی از این فشار خبر داد. در این گزارش آمده است: ارتش اسرائیل معتقد است که بهبود وضعیت معیشتی مردم نوار غزه از طریق ساخت یک بندر، نه تنها امنیت را در منطقه موجب می‌شود بلکه می‌تواند شرایط مرزهای نوار غزه و رفتار حماس را مطمئن‌تر و قابل کنترل‌تر نماید.^۵

اما در نکته مقابل تفکراتی وجود دارد که معتقدند تداوم فشار موجب عقب نشینی حماس و فلسطینیان خواهد شد. جنگ‌های سه‌گانه، تشدید تحریم‌ها، قطع حقوق کارمندان از سوی تشکیلات خودگردان، بسته بودن گذرگاه رفح از سوی مصر، تداوم محاصره ۱۲ ساله و ... همگی در راستای این طیف از تفکر است که تشدید فشارها علی‌رغم وضعیت انفجاری نوار غزه باید ادامه یابد. در هر جنگ ضمن گرفتن تلفات انسانی و مالی زیاد از فلسطینیان، آتش‌بس جدیدی اتخاذ می‌شود و از پیشرفت گروه‌های مقاومت جلوگیری می‌نماید. تداوم چندباره عملیات موجب دلسردی مردم و سخت شدن حیات جنبش‌های مقاومت خواهد شد. به باور بسیاری تحلیل‌گران

۵ «پیشنهاد جدید ارتش از بیم انتفاضه قدس؛ ساخت بندر غزه در مقابل آتش‌بس طولانی‌مدت» وبسایت خبرگزاری قدسنا، منتشرشده در تاریخ ۵ اسفند ۱۳۹۴، قابل بازیابی در پیوند زیر:
<http://qodsna.com/NewsPage.aspx?newsid=60958>

سیاست تیم نظامی نتانیاهو تاکنون بر این اساس پیش رفته است. برخی اظهارات و تهدیدات انجام شده از سوی مسئولین رژیم صهیونیستی نشان می‌دهد که همچنان یکی از اصلی‌ترین سناریوهای پیش روی این رژیم در قبال نوار غزه، سناریو چمن زنی و تشدید فشارهاست. انتصاب لیبرمن و سخن گفتن وی از جنگی جدید علیه نوار غزه در صورت تداوم انتفاضه و پاسخ حماس در مقابل تهدیدات و تداوم محاصره موجب شده است تحلیل‌گران جنگی جدید را دور از انتظار ندانند.

حال در خصوص این طرح باید گفت به نظر می‌رسد از منظر صهیونیست‌ها این طرح شاید در کوتاه مدت موجب بهبود وضعیت انفجاری نوار غزه می‌شود اما فرصت‌های احتمالی رژیم را برای بهره‌گیری از ۱۲ سال فشار، تحریم و اعمال جنگ علیه نوار غزه به هدر خواهد داد.

البته یکی از نکات مهم و حائز اهمیت در این طرح برای تل‌آویو، حضور و نقش آفرینی کشورهای عربی است که می‌تواند آغازی جدی برای مجبور نمودن حماس برای بازی در پازل سازش باشد.

جمع‌بندی: موانع و چالش‌های طرح «امنیت در مقابل غذا»

یکی از موانع اجرای این پیشنهاد، میانجی شدن اتحادیه اروپاست. عملکرد ترامپ در یک سال و نیم از ریاست‌جمهوری‌اش، عملاً فرصت ابتکار عمل را برای میانجیگری در مسئله فلسطین میان تشکیلات خودگردان و رژیم صهیونیستی سلب کرده است. یکی از بازیگرانی که در مسئله فلسطین همواره تأثیرگذار و فعال بوده، اتحادیه اروپا و کشورهای قدرتمند شکل‌دهنده سیاست خارجی این اتحادیه است. اتحادیه اروپا طی دهه‌های اخیر بسیار بر روی طرح ایجاد دو دولت در فلسطین اصرار ورزیده است. رویکرد اتحادیه اروپا بر طرح دو دولت به این منظور است که به

باور اتحادیه اروپا راه حل مسئله فلسطین، مذاکره و ایجاد دو دولت است. نتیجه این امر، رویه‌ای محتاطانه و تأکید بر راه‌حل‌هایی است که صرفاً در راستای کاهش تنش‌های دو طرف باشد. این رویکرد در شناسایی فلسطین در پارلمان اروپا به روشنی خود را نشان داد. پیشنهاد «امنیت در مقابل غذا» با سیاست و رویکرد اروپا در قبال نوار غزه همخوانی دارد اما تیرگی روابط بسیاری از کشورهای اروپایی با سران جریان‌های راست‌گرای اروپایی، جدا شدن انگلیس به عنوان یکی از قدرت‌های نزدیک به تل‌آویو از اتحادیه و رشد فضای ضد صهیونیستی در افکار عمومی اروپا طی دهه اخیر عملاً میانجی شدن اتحادیه اروپا در مسئله فلسطین را با مشکلاتی روبرو ساخته است.

چالشی دیگری که برای تحقق سناریو امنیت در مقابل غذا وجود دارد، مربوط به سوالی است که صهیونیست‌ها همواره با آن درگیر بوده‌اند. چگونگی کنترل مواد صادراتی به غزه، شدت سخت‌گیری و کمیت کالاهای دوگانه و طرف میانجی میان تل‌آویو و نوار غزه برای کنترل ورود کالا به نوار غزه، موضوعی است که رژیم صهیونیستی سال‌هاست با آن درگیر است. روابط تیره حماس با کشورهای عربی مانند سعودی، امارات و تا حدودی مصر از دیگر موانع تحقق این طرح است.

در پایان باید گفت این طرح با موانع زیادی در اجرا و نیت بازیگران روبروست و به نظر می‌رسد بیشتر ناشی از وسوسه کشورهای عربی برای تغییر مسیر حماس و مقاومت فلسطین است. بن سلمان به خوبی می‌داند که اکنون حماس و نوار غزه از اصلی‌ترین موانع پیش روی او برای عادی‌سازی روابط رژیم صهیونیستی و کشورهای عربی و تحقق معامله قرن است.

رسانه‌های عربی و صهیونیستی از ارائه طرح «امنیت در مقابل غذا» از سوی اروپایی‌ها به حماس خبر دادند، طرحی که در وضعیت انفجاری نوار غزه شاید وسوسه برانگیز باشد.

نشانی مادر شبکه‌های اجتماعی

@Tabyincenter

Tabyincenter.ir

نشانی پایگاه اینترنتی:

۰۲۱ - ۲۶۱۵۳۲۳۹

شماره تماس جهت اعزام سخنران: